

STRUCTUREREN

Schematiseren
Samenvatten

WAT?

Structureren is de opbouw van een tekst overzichtelijk en duidelijk maken. Deze tekst kan een studietekst, een boek, een cursus, een website... zijn.

Zoeken naar de structuur van een tekst is a.h.w. zoeken naar het geraamte van de tekst: het is de tekst herleiden tot zijn basiselementen.

WAAROM IS STRUCTUREREN BELANGRIJK?

Het helpt om de tekst of de leerstof studieklaar te maken. Het is een noodzakelijke stap die het studeren voorafgaat. Het vergemakkelijkt het memoriseren. Nadien kan je veel gemakkelijker

- hoofd- en bijzaken onderscheiden
- een schema maken
- een samenvatting maken
- vragen beantwoorden
- de leerstof verwerken

HOE DOE JE HET?

➤ Bekijk eerst de visuele aspecten die de structuur benadrukken.

- De **lay-out** toont je of het om een krantenartikel, een reclametekst, een informatieve tekst of een verhaal gaat.
- De **indeling in alinea's, de tussentitels en de schuingedrukte of vetgedrukte woorden** ondersteunen de gedachtegang van de schrijver.
- Sta even stil bij deze elementen en maak enkele vooronderstellingen m.b.t. de **titel** en de vorm van de tekst.
- Deze visuele aspecten geven je al een idee van het **onderwerp** van de tekst en je krijgt zo een antwoord op de vraag: "Waarover gaat deze tekst?"

➤ Lees vervolgens met aandacht inhoudelijk de alinea of een kleiner tekstonderdeel.

- Zoek de **signaalwoorden** op die als scharnieren zijn tussen de verschillende delen van een tekst:
 - * *opsomming: ten eerste, eveneens, daarbij, vervolgens, bovendien, tenslotte...*
 - * *oorzaak/gevolg: daardoor, zodat, als gevolg van, wegens...*
 - * *tegenstelling: enerzijds/anderzijds, niettemin, echter, maar, daarentegen, desondanks...*
 - * *samenvatting, conclusie: dus, kortom, hieruit volgt, uiteindelijk, met andere woorden, uiteindelijk...*

- Zoek de **kernwoorden** op. Die kan je onderstrepen of in kleur aanduiden. Beperk het aantal kernwoorden.
- Probeer uiteindelijk de **hoofdgedachte** per tekstonderdeel te zoeken. Kortom: je verwoordt in je eigen woorden wat er in de alinea of het tekstdeel staat. Waarover gaat het? Die idee kan je desnoods in de marge schrijven.

➤ Je hebt nu de structuur van de tekst gevonden.

EN NADIEN?

Je kan deze aanduidingen in de tekst echter gebruiken om een schema of een samenvatting van de tekst te maken. Soms beperk je je tot structureren, soms zal je een schema maken, soms een samenvatting: welke van deze studietechnieken je gebruikt, hangt af van

- het soort tekst
- jouw leerstijl
- de manier waarop je de leerstof moet kennen.

➤ Je kan de onderstreepte kernwoorden en de hoofdgedachten gebruiken om er een **schema** van te maken:

- Je *“tekent” de tekst* aan de hand van de kernwoorden
- waartussen je de logische verbanden met kleurtjes of met tekens overzichtelijk voorstelt.
- Je gebruikt geen zinnen, enkel woorden.

Je brengt de logica van de gedachtegang in de tekst naar voor. Vaak helpt zo'n visueel schema je bij het snel onthouden van een tekst. Een alternatieve vorm van schematiseren is *mindmapping*.

➤ Je kan er ook **een samenvatting** mee maken:

- Je vertrekt van de kernwoorden en structuuraanduidingen in de tekst.
- Een samenvatting is echter *een doorlopende tekst*
- waarin je *met je eigen woorden* de gedachtegang van de tekst *herschrijft*.
- Je eigen mening of voorbeelden laat je weg en je neemt ook zo weinig mogelijk zinnen over.
- Je zorgt er zeker voor dat je samenvatting een duidelijke structuur (in alinea's!) heeft die anders kan zijn dan die van de opgegeven tekst; je zorgt voor een inleiding (waarover gaat het), een midden (uitwerking van de argumenten) en een slot (conclusie, samenvatting van het midden).

Structureren, schematiseren of samenvatten zullen je helpen om teksten die je moet instuderen met meer aandacht te verwerken. Jij moet uitproberen welke methode jou het best ligt, zo ontdek je je eigen leerstijl.